

Schrijftalent gezocht!

In deze uitgave is plaats gemaakt voor een gastcolumn. Ditmaal een bijdrage van T.J.A. Collas, die ingaat op de huidige rol van reservisten voor de Nederlandse krijgsmacht. De redactie daagt andere lezers uit om ook een column te schrijven voor de Militaire Spectator. De keuze van het thema is vrij, maar het moet wel passen binnen de formule van het blad. Voorwaarde voor plaatsing is dat de redactie uw boodschap relevant acht voor de lezers. Verder moet uw verhaal in niet meer dan

duizend woorden voor het voetlicht worden gebracht. U kunt uw bijdrage sturen naar de bureauredactie (zie colofon). Wij zijn erg benieuwd wie zich geroepen voelt om te reageren. Uiteraard zijn we ook nieuwsgierig naar de thema's die u onder de aandacht van de lezers wilt brengen. Uw bijdrage wachten we dan ook met belangstelling af.

De hoofdredacteur

'To be a reservist is to be twice a citizen'

T.J.A. Collas – soldaat der eerste klasse (R)*

In deze bijdrage wil ik de rol van reservisten aan de orde stellen. Allereerst schets ik een profiel van de reservist, zijn taken, en de verandering hierin door de missie in Afghanistan. Vervolgens stel ik gevoelens van onvrede bij Nederlandse reservisten aan de orde en tot slot bespreek ik het nieuwe Nederlandse reservistenbeleid.

Reservisten: taken en profiel

Er zijn twee soorten reservisten in de Nederlandse krijgsmacht: Reservisten Specifieke Deskundigheid (RSD) en Reservisten Militaire Taken (RMT). RSD'ers bieden specifieke kennis die de landmacht niet of onvoldoende in huis heeft op juridisch, economisch en bouwtechnisch gebied. Deze reservisten nemen vooral deel aan missies in het buitenland. Daarnaast bieden ze op incidentele basis ondersteuning aan civiele en militaire autoriteiten in Nederland.¹

De tweede groep reservisten bestaat uit ongeveer 3000 RMT'ers. Hun kerntaak is het bewaken en beveiligen van het Nederlandse

grondgebied. U kunt hierbij denken aan bewakingsdiensten aan kazernepoorten, beveiliging van vitale installaties tegen terroristische dreigingen en hulpverlening bij rampenbestrijding zoals watersnood en de MKZ-crisis.²

Maar wie zijn dan die reservisten? Vaak gaat het om goed opgeleide, maar vooral zeer gemotiveerde, betrokken personen. Ze willen graag deel uitmaken van een professionele organisatie om zo hun bijdrage te kunnen leveren aan de samenleving. Door hun achtergrond en ervaring in de burgermaatschappij kunnen ze een soort dubbelrol vervullen. Enerzijds vangen ze de zware belasting voor Defensie op; anderzijds kunnen ze in hun burgerfunctie optreden als ambassadeur voor Defensie.

Onbehagen

Toch bestaan er bij veel reservisten gevoelens van onbehagen, zowel bij officieren als manschappen. Dit onbehagen betreft de behandeling van hun beroepscollega's op uiteenlopende gebieden, zowel rechtspositioneel, functioneel als emotioneel.³

Veel regelingen voor het reservepersoneel worden bedacht en uitgevoerd door (bijna) uitsluitend beroepspersoneel. Dit zorgt ervoor dat bepaalde zaken die rondom reservisten worden geregeld en uitgevoerd, de motivatie van deze militaire ambtenaren verlaagt. Ik noem een paar voorbeelden van situaties waar zaken mis gaan. Ongevraagde en ongewenste herinde-

* De auteur studeert politicologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen en volgt momenteel een interne minor Krijgswetenschappen aan de KMA te Breda.

1 Zie hiervoor onder meer *November Romeo: Korpsblad voor de Nationale Reserve*, september 2009, pp. 4-5; november 2009, pp. 6-7; december 2009, pp.10-11.

2 Ministerie van Defensie. *Reservist Specifieke Deskundigheid*. http://www.defensie.nl/landmacht/personeel/reservisten/reservist_specifieke_deskundigheid. Geraadpleegd op 11-01-2010.

3 Ministerie van Defensie. *Korps Nationale Reserve*. http://www.defensie.nl/landmacht/personeel/reservisten/reservist_militaire_taken/korps_nationale_reserve. Geraadpleegd op 11-01-2010.

lingen; nauwelijks of slechts beperkte inzet van reservisten – en dan voornamelijk in nachtdiensten of op zon- en feestdagen – de behandeling door beroepspersoneel en onduidelijkheid over plaatsingen.

Hier gaat een grote demotiverende werking van uit. En aangezien de werkzaamheden van reservisten op vrijwillige basis plaatsvinden, zullen ze alleen beschikbaar blijven voor Defensie wanneer ze genoeg motivatie en voldoening krijgen voor hun inzet. Maar op deze wijze wordt geen recht gedaan aan de professionele kwaliteiten van reservisten.⁴

Veranderende rol voor de reservist

Het nieuwe reservistenbeleid, opgesteld in 2009, is erop gericht om reservisten meer en langer in te zetten voor uitzendingen en nieuwe taken. Twee belangrijke begrippen hierbij zijn *frontfill* en *backfill*. Onder 'frontfill' valt de uitbreiding van het reservistenbestand en een intensievere wijze van inzet, bijvoorbeeld reservisten die aan de slag gaan als liaisonofficier, monteur, juridisch adviseur of fotograaf.⁴

Onder 'backfill' verstaat men het (tijdelijk) opvullen van een functieplaats die openvalt wanneer de beroepsmilitair wordt uitgezonden. Redenen hiervoor zijn hoge werkdruk voor de eenheden rondom een uitzending en een tekort aan beroepspersoneel. Deze tijdelijke opvulling vond overigens al op incidentele basis plaats, maar maakt nu deel uit van het beleid.

Veel reservisten hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheden die frontfill en backfill hen kunnen bieden. Functies van uitgezonden militairen zijn tijdelijk ingenomen en ook reservisten militaire taken gaven aan dat ze voor uitzending in aanmerking wilden komen. Dankzij de competenties die ze opgedaan hebben als burger, aangevuld met hun militaire kennis, bieden zij uitkomst aan een organisatie die kampt met grote tekorten. Mijns inziens zou Defensie zich als professionele organisatie ernstig tekort doen door niet optimaal gebruik te maken van dit potentieel aan kracht en kennis.

Toekomst

Staatssecretaris De Vries heeft aangegeven dat reservisten in de toekomst vaker in actie zullen komen, zowel in Nederland als in missiegebieden. Reservisten kunnen de uitgezonden militairen vervangen en tekorten, waar nodig, aanvullen. De inzet van reservisten in missiegebieden zal de komende jaren stijgen van 1,3 naar 2,5 procent.⁶ Op jaarbasis worden nu 900 reservisten ingezet.

Om de verhoogde inzet aan te kunnen zal Defensie 400 extra reservisten specifieke deskundigheid werven uit de *pool* van huidige reservisten door hun competenties zichtbaar te maken en aanvullende opleiding te verzorgen. Daarnaast zal de inzetduur in missiegebieden verlengd worden tot ten minste drie maanden. Bij deze langere inzet zal de werkgever van de reservist een vergoeding krijgen van ongeveer 50 euro per dag voor de gehele inzetduur van zijn of haar werknemer.⁷ Dit lijkt een goed middel om ook de werkgever tevreden te stellen met de bijzondere functie van diens werknemer.

Het lijkt mij een goede zaak dat Defensie meer aandacht gaat besteden aan haar reservisten. Deze mensen hebben vaak goede kennis in huis en hebben door overtuiging en maatschappelijke betrokkenheid gekozen voor een militair beroep in deeltijd.

Ik spreek dan ook de hoop uit dat het nieuwe reservistenbeleid zal zorgen voor een kentering in het huidige denken over reserve-eenheden. Tevens hoop ik dat er meer waardering zal ontstaan voor actieve reservisten vanwege de ondersteuning die zij op dit moment bieden aan parate eenheden. 'To be a reservist is to be twice a citizen', zoals de Britse staatsman Churchill zei. Een reservist maakt die dubbelrol meer dan waar. ■

4 Verheijen, W.J.M. *De Reserve officier*. Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reserve Officieren. 2009-1. pp. 3,5-7.

5 Ibid.

6 Ministerie van Defensie. *Defensiekrant*, nummer 41, 19 november 2009, pag. 1.

7 De Vries, J.G. *Brief aan de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer inzake het reservistenbeleid*, 12 november 2009.